

کد اجرا: نامشخص

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۵/۲۹

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۳۶ دقیقه

نام آزمون: ادبیات فارسی

علوی دخترانه مرکز

۱) نقش دستوری کلمات «مسلماً، شاید، فریاد، نگاه و ضمیر «ش» در «نگاهش» را در عبارت زیر بنویسید.

«مسلماً اگر درها را به رویش نبسته بودند، شاید وضع جور دیگری بود. این آخری‌ها فریاد را فقط در شعرش می‌شد جُست. نگاهش آرام و حرکاتش و زندگی‌اش بی‌تلاطم بود.»

۲) در مصراع اول بیت زیر چند هسته گروه اسمی وجود دارد؟

«به گرز گران دست برد اشکیوس تنی لرز لرزان و رخ سندروس»

۳) نقش «مضاف» را در بیت زیر بنویسید.

چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه خیزد خدا نکه دارد

۴) در متن زیر ترکیب‌های وصفی و اضافی را بیابید.

«یکی از این مهمانان پیرزن [ی] کازرونی بود. کارش نوحه‌سرایی برای زنان بود. اتفاقاً شیرین‌زبان و نقال هم بود. ما بچه‌ها خیلی او را دوست می‌داشتیم. عیب دیگران را پیش چشمشان می‌گفت، ننه، خیلی او را دوست می‌داشت.»

۵) نقش ضمیرهای مشخص شده در بیت زیر، به ترتیب، کدام است؟

«مرا بار لطفش دو تا کرد پشت به شمشیر احسان و فضلم بگشت»

(الف) مضاف‌الیه، مضاف‌الیه، مفعول

(ب) مفعول، مضاف‌الیه، مفعول

(پ) مفعول، مضاف‌الیه، مضاف‌الیه

(ت) مضاف‌الیه، متمم، مسند

۶) در بیت‌های زیر گروه‌های اسمی را بیابید و نوع ترکیب‌ها را بنویسید.

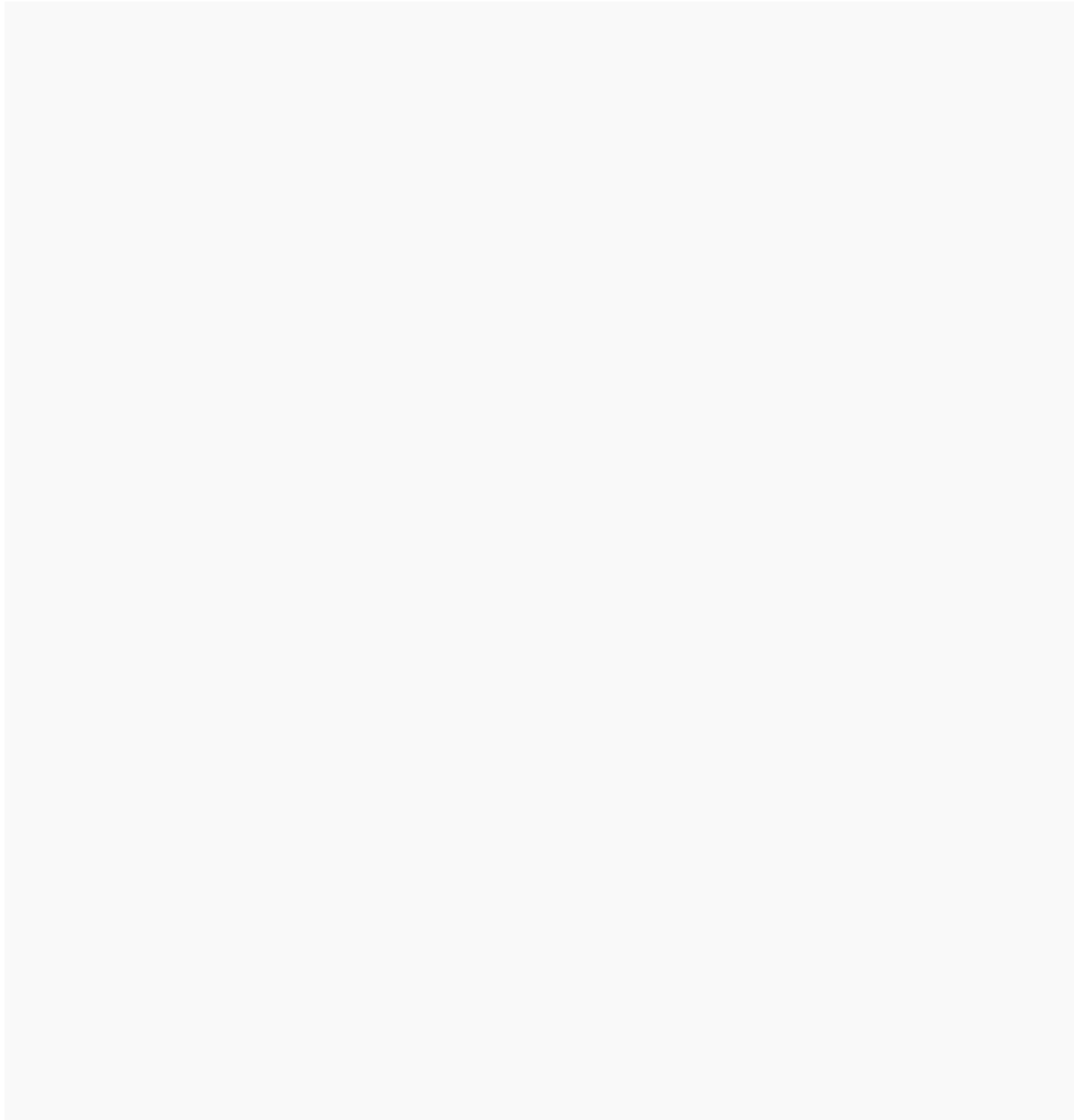
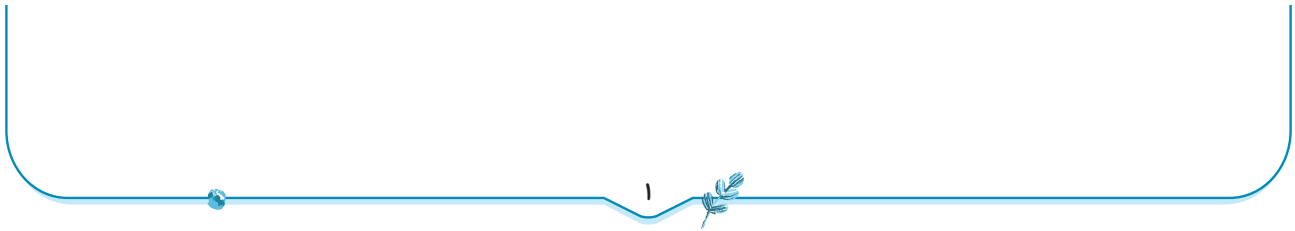
(الف) به پور جوان گفت شاه زمین که رایت چه بیند کنون اندرین؟

(ب) بیامد دو صد مرد آتش فروز دمیدند گفתי شب آمد به روز

(پ) سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند

۷) در متن زیر فقط ترکیب‌های اضافی را جدا کنید.

«فلسطین کشوری که با شهدایش، با مقاومت‌هایش پیوسته صبر و ایثار و توکل به خداوند را به یاد جهانیان می‌آورد - ان‌شاءالله - به یاری خداوند، پیروز میدان خواهد شد.»

۸ در عبارت‌های زیر، هسته و انواع وابسته را مشخص کنید.

الف نیکوترین نعمت

ب چندین اندوه

پ عشق حرم

۹ در هر یک از بیت‌ها و جمله‌های زیر صفت‌های بیانی و نوع آنها را بنویسید.

الف

چو بشنید گشتاسب شد پر ز درد ز مژگان بیارید خوناب زرد

ب

بیاید یکی مرد گویا ز چین که چون او مصور نبیند زمین

پ و هر که از فیض آسمانی و عقل ذاتی بهره‌مند شد، نیک‌بخت گردد.

ت

جام ز عشق لبش خنده‌زنان شد چو گل وز لب خندان او بلبله بگریست زار

ث

طلوع بر که خورشید تابناک دل است ستاره‌ای که از آفاق دیده می‌آید

ج عتیقه‌های دیدنی در شهر شما زیبایی‌ها را دو چندان نموده است.

۱۰ در کدام بیت تعداد وابسته‌های پیشین بیشتر است؟

الف) قدر آن خاک ندارم که برو می‌گذری که به هر وقت همی بوسه دهد بر پایت

بگفت: او آن من شد زو مکن یاد بگفت این کی کند بیچاره فرهاد

۱۱ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد،

۱۲ در بیت زیر چند «ترکیب وصفی و اضافی» وجود دارد؟

«هزار سرو خرامان به راستی نرسند به قامت تو دگر سر بر آسمان ساینده»

۱۳ در متن زیر صفت‌های بیانی را بیابید و نوع آنها را مشخص کنید.

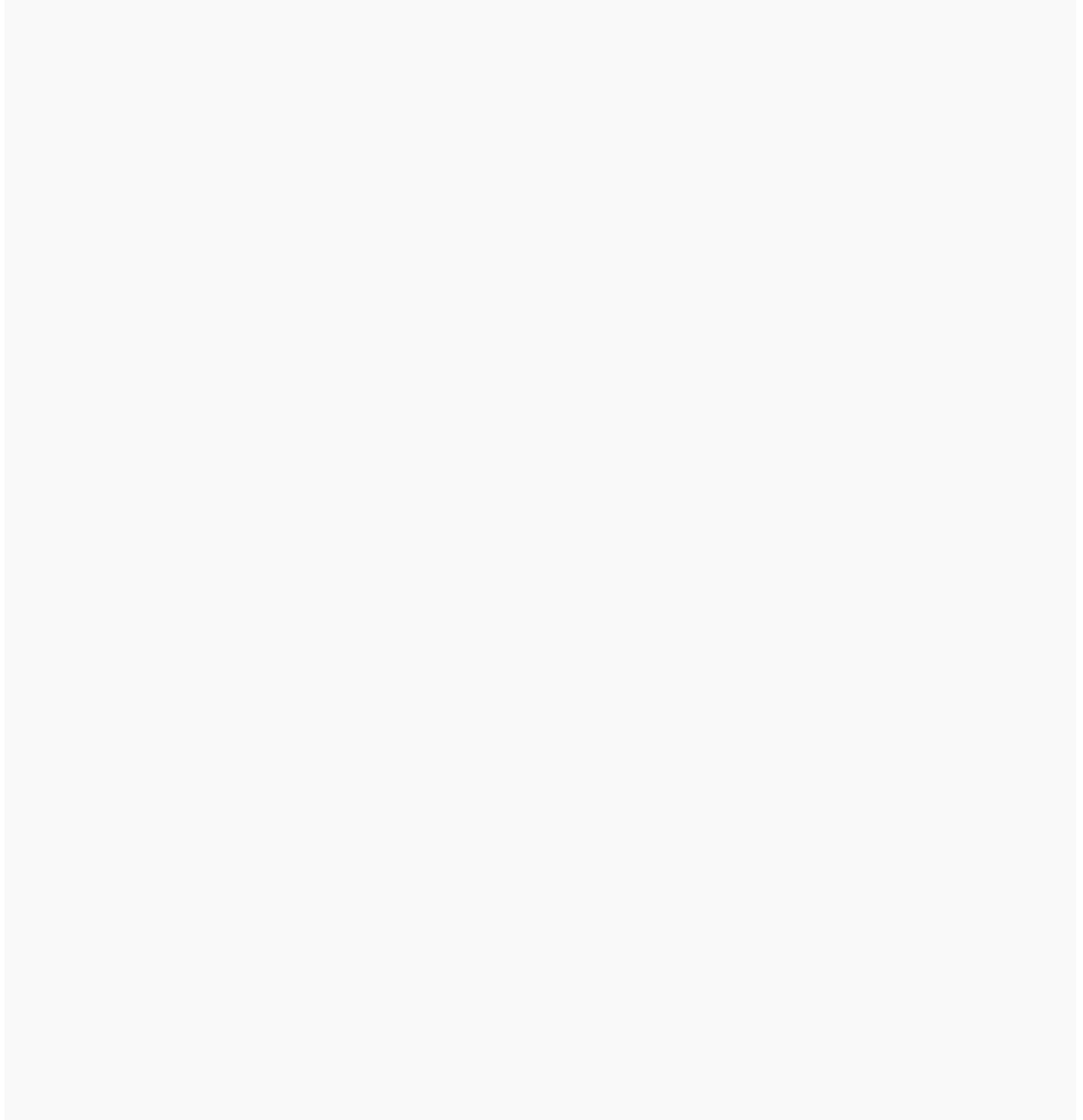
«بیشتر این داستان‌ها پس از انطباق بر احوال تاریخی و باورها و معتقدات قومی، به‌طور کلی به هنگام سفر به آینده تجربه‌های آموختنی روزگاران را در

خود جذب می‌کنند.»

۱۴ در کدام بیت، «قید» بیشتری وجود دارد؟

الف) وصل تو اجل را ز سرم دور همی داشت از دولت هجر تو کنون دور نماندست

ب) روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست در غنچه‌ای هنوز و صدت عندلیب هست

۱۵) حرف «را» در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) تو را نفس رعنا چو سرکش ستور
دوان می برد تا به سرشیب گور
- ۲) یکی را اجل در سر آورد جیش (لشکر)
سرآمد بر او روزگاران عیش
- ۳) طمع را نه چندان دهان است باز
که باز نشیند به یک لقمه آز
- ۴) در آن روز کز فعل پرسند و قول
اولوالعزم را تن بلرزد ز هول

۱۶) تعداد «ترکیب‌های وصفی» و «اضافی» متن «نظر رستم دو اشکال اضافی نیز دارد: یکی آن که مرگش به خود او خاتمه نمی‌یابد، همه نزدیکانش را در برمی‌گیرد و ویرانی کشورش را هم به دنبال می‌آورد؛ دوم آن که مرگ او مساوی میدان خالی کردن کسانی خواهد بود که او را تجسم آرمان‌های خود می‌دانند، به ترتیب، کدام است؟

- ۱) چهار - ده
۲) سه - یازده
۳) دو - دوازده
۴) یک - سیزده

۱۷) در چند مورد از ابیات زیر، هر دو نوع «واو» (عطف و ربط) وجود دارد؟

- الف) چون گل و می دمی از پرده برون آی و در آ
که دگر باره ملاقات نه پیدا باشد
- ب) همی بلند برآرند و بس فروفکنند
همی فراوان بدهند و بار بستانند
- ج) به نظم و نثر کسی را گر افتخار سزاست
مرا سزاست که امروز نظم و نثر مراسم
- د) عجب مدار ز من نظم خوب و نثر بدیع
نه لعل از صدف است و نه انگین ز گیاست
- هـ) آن جود و عدل دارد سلطان که پیش از این
آن جود و عدل، حاتم و نوشیروان نداشت

- ۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

۱۸) در میان مصراع‌های داده‌شده، جمعاً چند «قید» وجود دارد؟

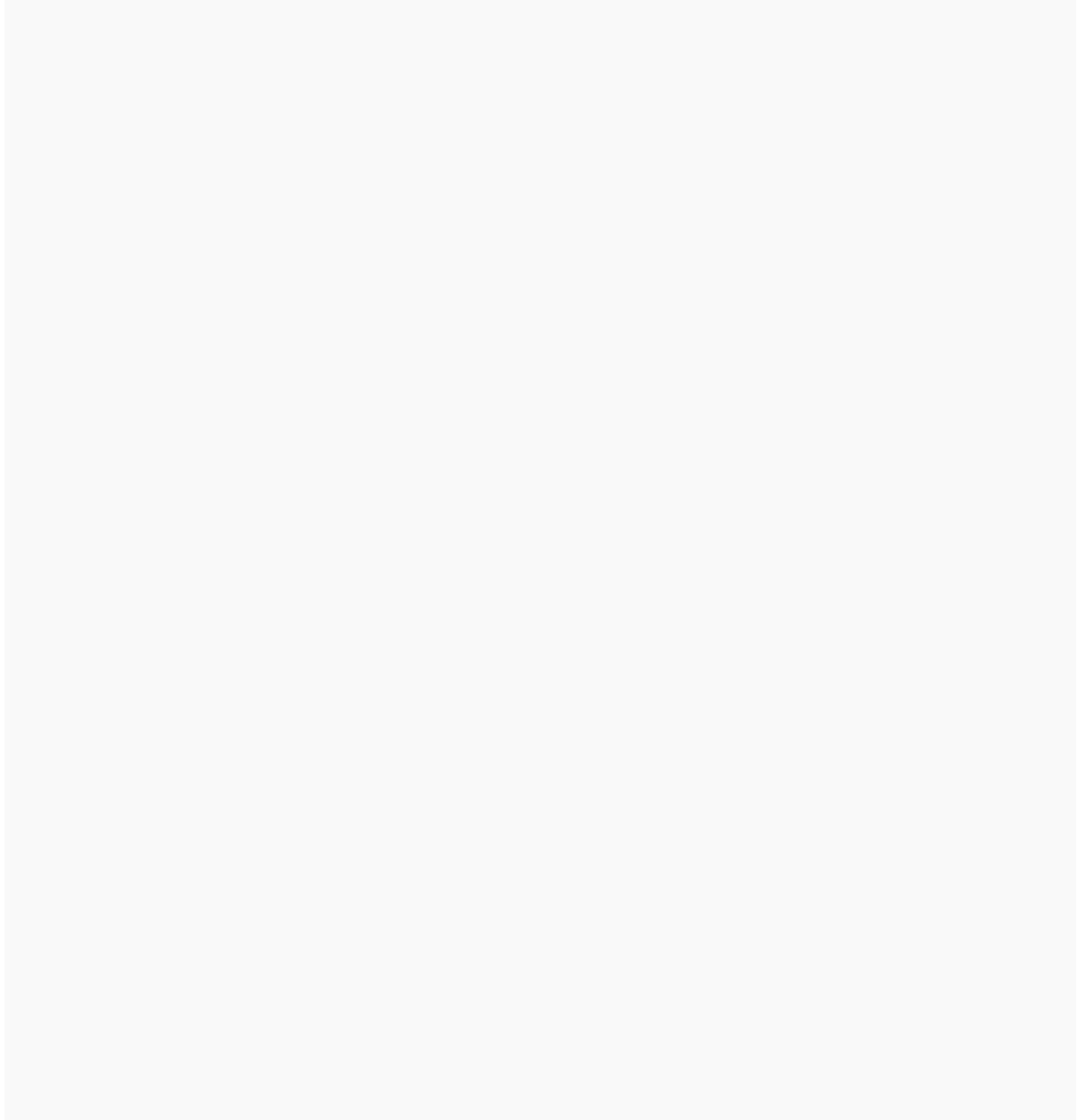
- الف) کافتاب نعمتم شد زیر میغ
ب) طوطی اندر گفت آمد در زمان
ج) روزکی چندی سخن کوتاه کرد
د) بر دکان بنشست فارغ خواجه‌وش

- ۱) سه
۲) چهار
۳) پنج
۴) شش

۱۹) در ابیات کدام گزینه هم وابسته پیشین و هم وابسته پسین وجود دارد؟

- الف) سرتاسر آفاق چو خورشید دویدیم
تا جای در آن سایه دیوار گرفتیم
- ب) که خواهد رسانید پیغام من
به بیگانه آشنا نام من
- ج) در آن وادی که من افسرده‌ام پای تحمل را
دل آواره از ریگ بیابان بیشتر یابی
- د) گرگان یوسف جان ابنای روزگارند
مردیم از غریبی ای بی کسی کجایی
- هـ) به این خوشیم که فارغ ز ننگ سامان است
سری که در غم عشق است وقف زانویی
- و) چو موج قافله عمر را درنگی نیست
کسی چگونه در این کاروان بیاساید

- ۱) الف - د - ج
۲) ب - ج - الف
۳) الف - ج - و
۴) د - ه - و

۲۰ نقش قسمت‌های مشخص شده در ابیات زیر، به ترتیب، کدام است؟

«با بدان کم نشین که صحبت بد
گر چه پاک‌ی تو را پلید کند
آفتابی بدین بزرگی را
لگه‌ای ابر ناپدید کند»

- ۱ قید، مسند، نهاد، مفعول، قید ۲ قید، نهاد، مسند، مفعول، مسند ۳ مسند، نهاد، مسند، متمم، قید ۴ مسند، نهاد، مفعول، مسند

۲۱ کدام بیت فاقد نقش تبعی است؟

- ۱ ترک افسانه بگو حافظ و می نوش دمی
۲ چون پیاله دلم از توبه که کردم بشکست
۳ گرچه از کوی وفا گشت به صد مرحله دور
۴ حکم دوری ز تو مرگ است و عدم در خاموش
- که نخفتیم شب و شمع به افسانه بسوخت
همچو لاله جگرم بی می و میخانه بسوخت
دور باد آفت دور فلک از جان و تنش
نرسم بر سر راهت تو خودت می‌دانی

۲۲ متمم در کدام گزینه با دو حرف اضافه است؟

- ۱ تدبیر صد رنگ افکنی بر روم و بر زنگ افکنی
۲ ز عشق حسن تو خوبان مه‌رو
۳ دارنده چو ترکیب طبایع آراست
۴ در اندرون من خسته‌دل ندانم کیست
- و اندر میان جنگ افکنی فی اصطناع لا یری
به رقص اندر مثال چرخ دوآر
از بهر چه او فکندش اندر کم و کاست
که من خموشم و او در فغان و در غوغاست

۲۳ کدام گزینه از عبارت: «عقیدت ارباب مودت بدین خصلت پسندیده و صورت ستوده در موالات تو صافی‌تر گردد و ثقت دوستان به کرم عهد تو

بیفزاید.» دریافت نمی‌شود؟

- ۱ چهار ترکیب وصفی وجود دارد. ۲ سه متمم وجود دارد. ۳ شش ترکیب اضافی وجود دارد. ۴ دو نقش تبعی وجود دارد.

۲۴ در کدام بیت، تعداد وابسته‌های پسین بیشتر است؟

- ۱ عاشق جانانم و جانم خروشی می‌کند
۲ دل چو غنی شد ز فقیری چه غم
۳ عقل مخمور است و مستان را به قاضی می‌برد
۴ در ازل نقش خیال او به دیده بسته‌ایم
- مستم و از مستیم خمخانه جوشی می‌کند
روز رهایی ز اسیری چه غم
سخت بی‌شرم است از آن‌رو پرده‌ ما می‌برد
تا ابد نقشی چنین از چشم ما چون می‌رود

۲۵ صفتهای «نسبی، مفعولی، لیاقت و فاعلی» به ترتیب، در کدام مصراع‌ها آمده است؟

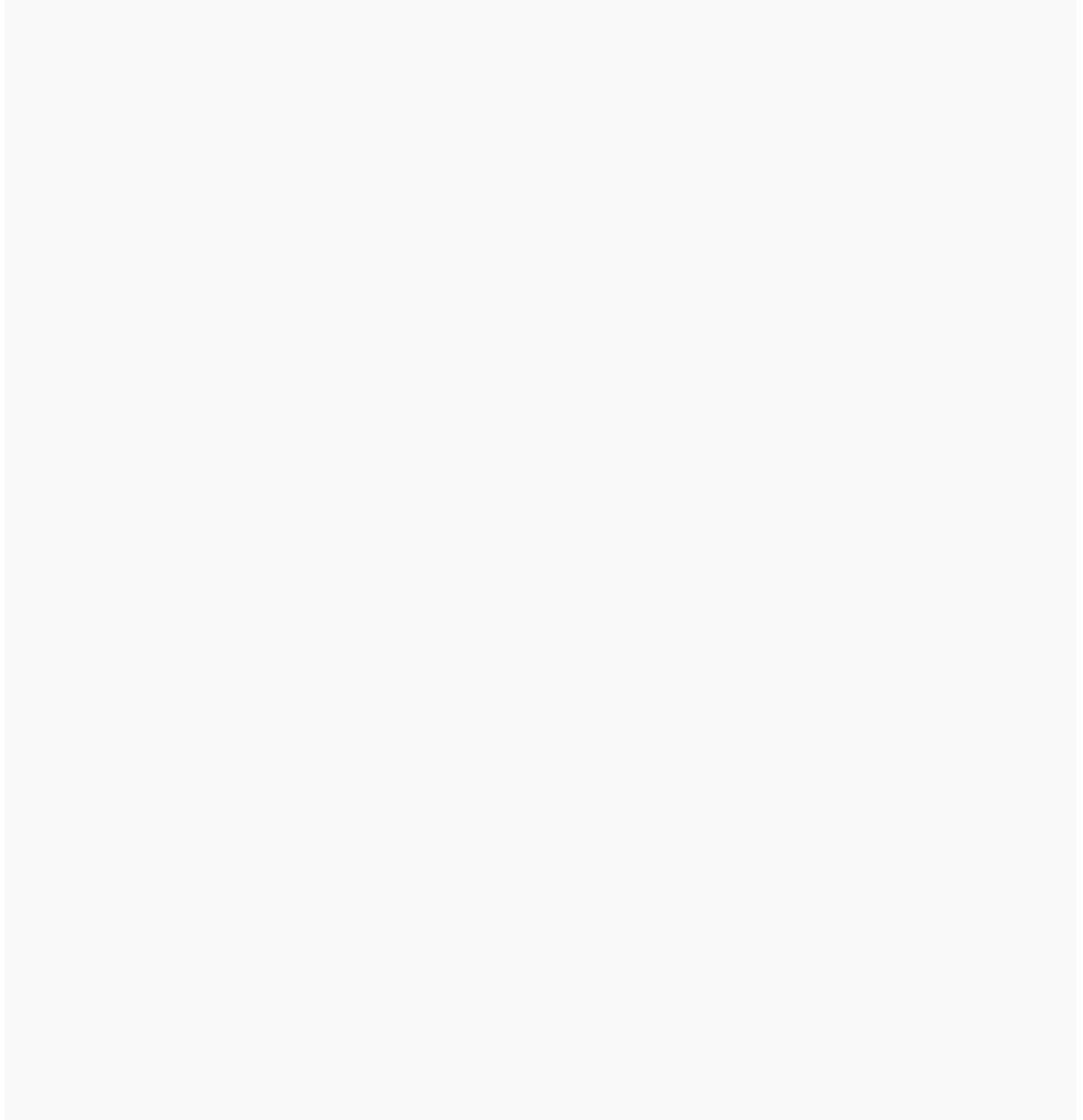
(الف) یا سخن دانسته گو ای مرد عاقل یا خموش

(ب) پروا مکن، بشتاب، همت چاره‌ساز است

(ج) هر که فانی شد ز خود مردانه‌ای است

(د) در گره چون غنچه صد گلزار دارم دیدنی

- ۱ الف - ب - د - ج ۲ ج - الف - ب - د ۳ د - ب - ج - الف ۴ ج - الف - د - ب

۲۶ آرایه کدام گزینه نادرست است؟

۱ دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای	۱ فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد (کنایه)
۲ گرم ورزد آن سر که مغزی در اوست	۲ که دون‌همتانند بی‌مغز و پوست (جناس)
۳ کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست	۳ چرا به دانه انسانت این گمان باشد؟ (تشبیه)
۴ در نابسته احسان گشاده است	۴ به هر کس آنچه می‌بایست داده است (تضاد)

۲۷ آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است، به جز:

۱ از موج حلاوت دل مرغان چمن سوخت	۱ هر چند فشاندند به خامی ثمرم را (استعاره، مجاز)
۲ ز رشک شانه در تابم که با کوتاه دستی‌ها	۲ به صدا آغوش دربرمی‌کشد آن عنبرین مو را (جناس، کنایه)
۳ من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست	۳ کی طمع در گردش گیتی دون‌پرور کنم (استعاره، پارادوکس)
۴ شعاع چشمه مهر از فروغ رخسار است	۴ شراب نوشگوار از لب شکربار است (حسن تعلیل، ایهام)

۲۸ آرایه‌های "استعاره، حس آمیزی، تناقض، جناس، ایهام" به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) زلف تو مرا عمر دراز است ولی نیست	الف) در دست، سر مویی از آن زلف درازم
ب) شیرین تر از آنی به شکر خنده که گویم	ب) ای خسرو خوبان، که تو شیرین زمانی
ج) نخل شمعیم که در شعله دود ریشه ما	ج) عاقبت سوز بود سایه اندیشه ما
د) آه مشتاقان نسیم نوبهار یاد اوست	د) رنگ‌ها خفته است، بیدل، در صدای عندلیب
ه) یکی ابر دارم به چنگ اندرون	ه) که هم رنگ آب است و بارانش خون
- ۱ ه، ب، د، ج، الف   ۲ ج، ب، الف، ه د   ۳ د، الف، ب، ه   ۴ ه، د، ج، ب، الف

۲۹ در کدام گزینه آرایه جناس همسان (تام) دیده نمی‌شود؟

۱ پسر را نشانندد پیران ده	۱ که مهتر بر او نیست مهرش بده
۲ بگفت از دل جدا کن عشق شیرین	۲ بگفتا چون زیم بی جان شیرین
۳ نه عجب که قلب دشمن‌شکنی به روز هیجا (حمله)	۳ تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی
۴ خواجه در ابریشم و ما در گلیم	۴ عاقبت ای دل همه یک سر گلیم

۳۰ بیت زیر، به کدام «آرایه‌ها» آراسته شده است؟

۱ «قامت یکنای من گشته دو تا چون هلال	۱ تا تو قرین قمر زلف دو تا کرده‌ای»
۱ تضاد، استعاره، جناس تام، ایهام	۲ تشبیه، مجاز، تضاد، ایهام تناسب
۳ استعاره، واج آرای، جناس ناقص، مجاز	۴ تشبیه، واج آرای، کنایه جناس ناقص

